Zesde Jaer. N° 18. Zaterdag, 7 Mei 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W. J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit de drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 7 MEI.

De oorlog.

Misschien heeft reeds het onzekere plaets gemaekt voor het wezenlyke; welligt is de hoop op het behoud van den vrede verydeld, en de volken zullen voortaen maer denken om hunne haerdsteden, tegen eenen vyandelyken inval, te beschermen.

Vreeselyke toestand!

Tot vóór eenige dagen nog, heerschte het vertrouwen, dat by middel der diplomatie, de hangende kwestiën tusschen de onderhandelende mogendheden zouden vereffend en den stryd vermeden worden; doch, van het oogenblik dat men bekend was met de weigering van Oostenryk om deel te nemen aen het Kongres, en met het *ultimatum* dat Frans-Jozef het hof van Piemont toezond, viel alle hoop op vrede.

Het is dat de weigering van Oostenryk, om zich door eenen afgeveerdigde op het Kongres te doen vertegenwoordigen, van den eenen kant alle toenadering tusschen deze natie, Piëmont en Frankryk, onmogelyk maekte, en van den anderen kant, het *ultimatum* of den laetsten voorstel Piëmont toegezonden, byna onvermydelyk op eene oorlogsverklaring moet uitkomen.

Aen den eisch van Oostenryk, strekkende tot de ontwapening van Piëmont en het wegzenden der vrywilligers kan het ministerie Cavour nu niet meer toegeven; immers, de vrede voor Piëmont zoude ongetwyfeld den inlandschen oorlog in dit ryk verwekken, en van dan af ware hetzelve ten prooi aen plundering en broedermoord.

Ook Frankryk, dat sedert vier maenden schynt eene geveinsde houding aen te nemen, komt voor niet weinig in den gespannen toestand. Zeker is het dat Piëmont, dit broeinest der revolutie, nooit de vyandelyke betoogingen tegen Oostenryk zoo ver zou gedreven hebben, ware het ministerie Cavour niet verzekerd geweest door Frankryk ondersteund te worden. Trouwens, wat vermag een ryk van slechts vyf millioen tegen eenen magtigen gebuer, die er minstens zesmael zoo veel telt!

Het Keizerryk is de vrede! zegde vóór eenige jaren, keizer Napoleon te Bordeaux. Aen die leus heeft hy schynbaer getrouw gebleven tot den tyde dat tusschen Piëmont en Oostenryk een geschil is opgerezen. Van toen en zelfs onmiddelyk na den oorlog in Crimée, heeft de fransche keizer eene wapening begonnen, die het wantrouwen heeft doen ontstaen by al de Europische volken.

Inderdaed, wanneer eene natie zoo als Frankryk, die van de andere ryken niets te vreezen heeft, zich op voet van oorlog stelt, magtig genoeg wordt om de groote natiën ten stryde te tergen, moet dit niet argwaen verwekken en doen denken aen het axioma van Talleyrand: « Het woord is aen den mensch gegeven om zyn gedacht te verduiken. »

Keizer Napoleon, die door den Koning der koningen op den troon van Frankryk is gesteld geworden om de revolutie op franschen bodem te verpletten, eerbied te doen bewyzen aen godsdienst en Kerk, den Heiligen Vader Pius IX uit zyn ballingschap te trekken en wederom binnen de eeuwige stad te leiden, die zelfde man die — niemand kan dit ontkennen — veel goed heeft aengerigt, schynt op heden van dien weg af te wyken en te verbroederen met de revolutie.

Cavour, wiens staetkunde hy ter zyde regelregt bestreed, is heden zynen boezemvriend geworden. Garibaldi, ex-triumvir van Roomen, door fransche troepen verdreven, is bevelhebber benoemd van een legerkorps vrywilligers in Piëmont, en binnen kort misschien zal hy, gezamenderhand met den franschen Keizer, Oostenryk bevechten.

Zonderlinge omkeering van gedachten!

De gryze prins de Metternich, die doorluchtige staetsman, zegde by de komst van Napoleon III aen het keizerryk: Napoleon zal het regt herstellen in Frankryk; hy zal den godsdienst verheffen en den vrede doen heerschen, doch zyn karakter geeft iets uit hetwelk doet vreezen dat, vroeg of laet, hy het stelsel der revolutie zal aenkleven en als een revolutionnaire vorst te werk gaen. »

Veelbeduidende woorden! Voorzegging die schynt eene wezenlykheid te zullen worden!

Napoleon verklaert zich tegen Oostenryk; hy neemt het op zich de zaek der Piemontesche revolutionnairen gewapenderhand voor te staen; hy dreigt Europa met eenen algemeenen oorlog, en dit wanneer niets hem noodzakelyk daertoe aendryft.

Maer, zal de oorlog zich bepalen by een gedeelte van Italië? Zal hy, even als een blakend vuer dat door eenen fellen wind wordt aengedreven, zich niet uitbreiden tot de andere ryken van Europa? Zullen wy, Belgen, aen alle gevaren ontsnappen?.... Wel is waer, België staet onder de bescherming van al de Mogendheden, maer wanneer de oorlog algemeen wierd, dan bekommerde eenieder zich slechts met zyne eigene verdediging?

Zoo als in 1848, dreigt een algemeene oorlog in Europa los te bersten.

De traktaten van 1815.

Men leest in de *Patrie* van Parys het volgende:

Wy zegden over eenigen tyd, dat Oostenryk vroeg of laet het geduld van Europa moest vermoeijen, door de onregtveerdigheid van zyn politiek in Italië, en door zyne verachting voor het internationael regt. Wy dachten echter niet dat die mogendheid door hare aenvallende beweging en hare slechte trouw zoo spoedig in den ban der natiën zou geslagen worden.

Zy heeft dien stap gedaen; maer stellende tegenover de verzoenende poogingen der diplomatie en de gematigdheid van Frankryk, altyd niewe eischen, welke zy ten laetste door nieuw geweld bekroonde, heeft Oostenryk — en daerom zal het boeten — de traktaten van 1815 verscheurd.

Oostenryk levert inderdaed aen de beslissing des oorlogs, niet alleen het behoud zyner particuliere traktaten met de italiaensche prinsen; maer het bezet zelfs het Lombardisch-Venetiaensch koningryk.

Als de wapens van Frankryk en Piemont, samen strydend voor regt en regtveerdigheid, de verdrukkers, meer nog dan de meesters van het italiaensche vaderland, zullen verjaegd hebben — welke natie dan van Europa, wy vragen het, welk engelsch kabinet, zal er dan nog aen durven denken, ten profyte van Oostenryk, den finalen akt van het Weener-Kongres te doen herleven?

Oostenryk zou in zyne neêrlaeg eene nieuwen lap van de traktaten van 1815 zien afscheuren, en de bladzyde van deze traktaten, die maer al te lang zouden gediend hebben om zyne overheersching in de Lombardo-Venitiaensche provinciën daer te stellen, zou niets anders meer zyn dan eene bladzyde in de geschiedenis.

Zoo heeft Oostenryk, in de strikken van eigene dubbelhertigheid en eerzucht gevangen, door den oorlog te doen ontstaen vooraf het uer aengeteekend waerop men Italië zal afnemen — zonder zelfs te kunnen hopen, in de toekomst, dat het nog eene schuilplaets vinde in die zelfde traktaten, welke het tot nu nog beschermde in de oogen van Europa.

Oostenryk is over den Tessino getrokken; *het heeft Lombardye verloren!*

DE ZOTTEN VAN SINT LIEVEN.

KRONYK VAN DEN TYD VAN KAREL-DE-STOUTE.

1467.

(*Vervolg.*)

III. — De fontein van sint Lieven.

Van Essche naer Hauthem komende langs den weg die ook de *sint-Lievens-Baen* genaemd wordt, bemerkt men op een kwartier uers der kerk van laetstgenoemde dorp, een ruim veld, ter streek gekend onder den naem van *sint-Lievens-Kauter*. Daer bevindt zich eene bron van levende water insgelyks den heiligen bisschop toegewyd, en waervan de wonderkracht eene groote vermaerdheid genot. De overlevering verzekert dat het by deze fontein is dat de martelaer stil hield, toen hy na onthalsd geweest te zyn, van Essche naer Hauthem terug keerde, zyn hoofd in zyne handen dragende.

Het was op deze plaets dat de *Zotten van sint Lieven* hun vergaderingspunt gekozen hadden. Twee uren des ochtends kwamen te brommen in den lompen kloktoren van Hauthem. Nauwelyks begonnen de eerste schemerlichten van den morgendstond boven den gezigtkring aen te breken. Het dorp lag nog in eene doodsrust begraven, wyl op luttel afstands van daer, ernstig en stilzwygend by een kwamen al die genen welke Bloc en zyne beide makkers gewaerschuwd hadden. Zy trokken by kleine afgezonderde troepjes naer de hun aengeduide plaets. Dat nachtwandelen had waerlyk iets dat schrikbeeldig was; en wat de zaek nog fantastischer maekte, waren de glimmende morgendschemeringen die schuins op al die mannen van verschillende gestalte terugkaetsende, hun ligchaemsbouw reusachtig en zwaerlyviger vertoonden.

Lang vooraleer de gewaende bedevaerders zich naer de vergaderplaets begaven, waren Bloc, Bruneel en Oosterlinc reeds by de fontein aengekomen. Onafscheidbare vrienden, van hunne kinderjaren af nauw met malkaër verbonden, door dezelfde samen- en tegenneigingen innig vereenigd, deze mannen hadden gezworen slechts in hun vaderland weder te keeren om tot het terugbekomen zyner privilegiën en vryheden te werken. Hoewel verbannen, hadden zy geen oogenblik opgehouden gemeenschaps-betrekkingen met hunne aenhangers van Gent te onderhouden; deze onderrigten hen van de minste byzonderheden die de uitvoering hunner ontwerpen konden begunstigen, zoo dat de wederstrevende party slechts het gewenschte oogenblik afwachtte om eenen grooten aenslag te wagen. De dood van Philips van Burgondië bood hun hiertoe de gelegenheid aen. Van dien stond af hield men menigvoudige heimelyke byeenkomsten, men kwam overeen alles in het werk te stellen om het rampzalig verdrag van Gaver tot niet te brengen, de stoutmoedigste voorstellen werden daer ontwikkeld door Bloc en zyne gezellen die zich meermaels, in het geheim en vermomd, naer deze byeenkomsten begaven, niettegenstaende het verbannings-arrest waermede zy getroffen waren. In hunne opgetogenheid wilden zy aen de billyke eischen des volks al den schyn van eenen openlyken oproer geven, om des te beter den nieuwen vorst te kunnen dwingen. De gezonde party des volks wees deze geweldige middelen van de hand en wilde regt bekomen door zachtheid. Het scheelde weinig of deze verscheidenheid van denkwyzen bragt eene openlyke scheuring onder de partyen te wege. De dry volksgezinde belhamels verlieten de stad, en dachten aen eenen anderen uitvoeringsmiddel; de processie der *Zotten van sint Lieven* kwam hunnen geest opwekken, en dadelyk werden al de noodzakelyke maetregelen werkstellig gemaekt om den goeden uitslag der onderneming te verzekeren.

De aenleiders konden des te gemakkelyker al hunne schikkingen nemen, daer de hertog, bedrogen door zyne raedsheeren en verscheidene der aenzienlykste inwooners van Gent, die hem het volk onder de voordeeligste kleuren hadden afgeschetst, verre was van zich aen eenen opstand te verwachten. Dezen die hem waren komen aenzoeken om, zonder uitstel, zyne intrede binnen Gent te doen, verzekerden hem dat de Gentenaers aen hunne verbeurde privilegiën niet meer dachten, dat zy hem niet eene vraeg zouden doen welke hy hun niet zou kunnen toestaen, kortom dat zy hem met ongeduld verwachtten om hem met opene armen te ontvangen. Deze afgeveerdigden waren ryke en welstellende mannen, die noch de ellenden des volks noch het volk zelf kenden. Ook konden zy den vorst de oogen niet openen nopens den wezenlyken toestand der zaken.

Om hunne medewerking aen de beweging die zich voorbereidde niet te doen vermoeden, hadden Bloc, Bruneel en Oosterlinc wel willen deel nemen aen de plegtige wending der bannelingen; zoodat indien eenige onbescheidenheid hen als verdacht had kunnen doen voorkomen, hunne tegenwoordigheid ten minste onder de 800 smeekelingen genoegzaem was om hen te verregtveerdigen. Edoch men kende niets van hunne stoutmoedige ontwerpen, en diensvolgens mogten zy zich met een gerust gemoed naer Hauthem begeven.

Omtrent drie uren 's morgends was de vergadering van den sint-Lievens-Kauter voltallig: ongeveer 700 samengezworenen stonden daer vergaderd, allen verwachtten met ongeduld de beweegrede dier samenkomst af, want reeds